Justizia eta Bakea
Poemak eta Otoitzak

Bitoriano Gandiagaren
hainbat poema

efarantzazu
edizio frantziskotarrak - ediciones franciscanas

© Arantzazuko Frantziskotar Probintzia
ISBN: 978-84-7240-184-6
L.G.: SE-3037-2003

Arantzazuko Edizio Frantziskotarrak
Villamonte gaztelua, 2 - 4º. 01007 Vitoria-Gasteiz
Tel. 945147224 info@edicionesfranciscanasarantzazu.com
www.edicionesfranciscanasarantzazu.com

Obra honen edozein erreprodukzio modu, banaketa, komunikazio edo aldaketa egiteko, nahitaezkoa da jabeen baimena, legeak aurrez ikusitako salbuespenezko kasuetan salbu. Obra honen zatiren bat fotokopiatu edo eskaneatu nahi baduzu, jo CEDROra (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.conlicencia.com; 91 702 19 70).

AURKIBIDEA

Aurkezpena 7
Egin nazazu zeure bakearen zerbitzari
(*Asisko Frantzisko*) 9
Justizia da bakea (*Bitoriano Gandiaga*) 10
Ez duzu alferrik erabiliko bake izenik (*B. Gandiaga*) 12
Ez da nahikoa zure bakea (*B. Gandiaga*) 14
Bakearen bila joan nintzen (*B. Gandiaga*) 16
Bakearen jaia (*B. Gandiaga*) 17
San Frantzisko Asiskoari eskaria (*Joan Paulo II.a*) 18
Espiritua eskatzen (*H. Schalück*) 19
Portziunkulako Andre Mariari otoitza (*H. Schalück*) 20
Bakegile izatea (*Paulo VI.a*) 21
Senide izatea, mugarik gabe senide (*R. Follereau*) 22
Emaguzu bihotz-kidetasuna eta bakea (*Klemente I.a*) 23
Irakats guri, Jauna (*R. Follereau*) 25
Kale erdian zegoen (*M. Quoist*) 26
Pobre izanik, Jainko pobreari jarraitzea
(*Ch. de Foucauld*) 28
Entzun nire deia (*Joan Paulo II.a*) 30
Bakearen Printzea (*Joan XXIII.a*) 31
Lagun iezaguzu indarkeriarik gabeko kultura lantzen 32
Nahi nuke, nahi, Jauna (*R. Follereau*) 34
Bortxaturiko andre baten otoitza (*Havaren erregua*) 36
Emadazu ez oldartzeko indarra (*Juduen otoitza*) 38
Zeruetan den gure Jainkoak (*Juduen otoitza*) 39
Hinduaren otoitza bakearen alde (*Upanisad* bildumatik) 41
Budistaren otoitza bakearen alde (*Shanditeva*) 42
Hinduaren gorespena (*Veda* bildumatik) 45

Islamiarren otoitza bakearen alde (*Koran* liburutik) 46
Emaguzue bakea
(Afrikar erlijio tradizionaletako otoitza) 48
Navajoen kantua (arratseko otoitza) 50
Ez, hain zuzen, bakeren bat, bake zuzena baino
(*M. Gravina* eta *A. Filipelli*) 51
Sinesten dut bakea (*Boze Vuleta*, Kroazia) 52
Orduan iritsiko da bakea 53
Emandako hitzari eusten diot (*P. Casaldáliga*) 55
San Frantziskori otoitza, barrua hustu alde
(*P. Casaldáliga*) 56
Frantziskotar kortesia-bideak (*Mariano Errasti*) 59
Otsoaren arrazoiak (*Rubén Darío*) 63
Nola San Frantziskok Jainkoaren indarrez mantsotu
zuen otso izugarri bat (*Loretxoak* liburutik) 69
Beste hamar poema, Bakeaz
(*Bitoriano Gandiaga*) 75

AURKEZPENA

Hona bildu ditugun JUSTIZIA ETA BAKEA gaiaren inguruko otoitz eta poema gehienak ez dira sortu berriak; hainbat iturritatik ekarri ditugu.

Iturririk nagusiena, *Franciscanos por la Paz, la Justicia y la Ecología* (Arantzazu EF, 1999) izan da. Liburu hori gaztelaniarekin batera italieraz, frantsesez, alemanieraz eta ingelesez dago argitaratuta; horiek erabili ditugu, euskarazkoa lantzeko. Gaztelaniazko argitalpenean ez dagoen otoitzen bat edo beste aurkitu dugu gainera bestetan. Bestalde, aipaturiko liburuan dagoen hainbat otoitz aurki daiteke gaztelaniaz beste liburu honetan ere: *Celebraciones Franciscanas por la paz* (Arantzazu EF, 1988).

Horietako batzuk 1986an Aita Santuak deituta, Asisen bakearen alde otoitz egitera bildu ziren Erlijioetako ordezkariek esandakoak dira: izartxo batez (*) markatu ditugu horiek.

Bitoriano Gandiagaren hasierako bost poemak berriak dira; horietako lau Donostiako Elizbarrutiak 2001ean "Garizumako hitzaldietarako lagungarrietan" sartu zituen, *Guztion artean Bakea guztion alde* izeneko koadernoan (Idatz, Donostia).

Rubén Darío-ren *Otsoaren arrazoiak* poema ezagunaren jatorrizko testua autorearen antologia poe-

tikotan aurki daiteke. Gainera poema horrek badu lehendik euskarazko itzulpenik, Aingeru Madariaga frantziskotarrak egina, eta *Aránzazu* aldizkariak argitaratua, "Anai otsoaren gora-beherak" tituluarekin (1928, 146-148 or.). Honako, berriz, itzulpen guztiz berria egin dugu gaztelaniatik Paulo Agirrebaltzategik. Eta horri erantsi diogu jarraian S*an Frantzisko eta Lagunen Loretxoak* liburu ezaguneko 21. kapitulua, San Frantzisko Asiskoak Gubbio-ko otsoa baketu zueneko istorioa kontatzen duena.

Beste hainbat otoitz eta batez ere poema sakabanaturik aurkitu dugu, liburu nahiz aldizkaritan. Argitaratu gabekoren bat ere bada.

Azkenik, bakeari buruz Bitoriano Gandiagak landu eta argitaratu gabe utzitako beste zenbait poema gaineratu dugu.

Uste izatekoa da, bakea otoitz bihurtu, edo kantatu, edo gogoetatu nahi duen irakurle-erabiltzaileak material egokia aurkituko duela hemen

Arantzazuko Frantziskotar Probintziako *Justizia eta Bakea* Batzordeak eragin du liburuska honen argitalpena. Horrexegatik badu frantziskotar kutsu berezia; baina edonorentzat izan daitezke erakargarri eta baliagarriak otoitz-poemok.

Jose Mari Regillagak eta Paulo Agirrebaltzategik egin dute erdarazko testuen euskaratze-lana.

Donostia, 2003ko otsailean